

# DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres Redakcji i Administracji:  
BERLIN W. 35 Potsdamerstr. 61  
Telefon: 21 4246

Pocztowe Konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4205

wychodzi codziennie  
(prócz niedziel i świąt)

EKSPEDYCJA: „Naród“, Herne, Bahnhofstr. 76-78

Cena abonamentu na pocztę miesięcz. 2,21 rmk  
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. mies.  
Zamówienia u listonosza najpóźniej do  
25-go każdego miesiąca  
Obecnie obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 4

Rok XLIV

Środa, dnia 5-go stycznia 1938 r.

Nr. 3

## Głośnie w świecie o Polakach w Niemczech

Głosy z Argentyny, Egiptu i Uruguaju.

Dziś dopiero — kiedy gazety w Europie bądź to doniosły już w telegramach o 15-leciu Związku Polaków w Niemczech bądź nadal jeszcze poświęcają Ludowi Polskiemu w Niemczech artykuły — doszły nas dzienniki z krajów zamorskich, w których czytamy dalsze wiadomości o przyjęciu reprezentacji naszej naczelnej organizacji, Związku Polaków w Niemczech, przez kanclerza Hitlera w dniu 5. listopada 1937 r.

Oto trzy najciekawsze z wycinków:

„La Nation“ — Buenos Aires (Argentyna)

Stołeczny dziennik Argentyny „La Nación“ poświęcił 5 listopada obszerny artykuł, w którym kreśli historię mniejszościowego w Europie. Wnosi tytuł

„Montevideo“

„La Manana“ donosi w dzisiejszym numerze o deklaracji mniejszościowej jako „najpoważniejszym wydarzeniu politycznym u początku listopada 1937 r.

Poszczególne postanowienia deklaracji dziennik przytacza w brzmieniu dosłownym, przy czym daje wyraz poglądom, iż „ciekawym jest stwierdzić, iż nie zawarto paktu na modę międzynarodową, lecz wydano równobrzmiącą deklarację“.

„La Reforme“ — Aleksandria (Egipt)

Dziennik aleksandryjski, redagowany w języku francuskim, także dał tytuł:

„Kancelarz Hitler a mniejszość polska“.

„Wódz przyjmuje delegację Związku Polaków“.

W tekście dziennik podkreśla wielkie znaczenie faktu przyjęcia przedstawicieli Ludu Polskiego w Niemczech przez kanclerza Hitlera i zaznacza, że podobna audyencja miała miejsce w Niemczech poraz pierwszy od rozwiązania partii politycznych.

## 20 narciarzy zaspanych przez lawinę

WIEDEN. — Na stokach góry Schneeberg (2000 m.) zaspala lawina grupę, składającą się z 20 wiedeńskich narciarzy. Ekspedycja ratunkowa wydobyła z pod zwałów śniegu 12 narciarzy, których zdołano zachować przy życiu, oraz 5 trupów. Poszukiwania za pozostałymi trzema trwają.

## Podstawy programu rządu premiera Gogi

BUKARESZT. — Premier Goga w przemówieniu przez radio powiedział m. in.: Trzy myśli przewodnie kierowały rządem: wiara w duchowe odrodzenie narodu rumuńskiego w chrześcijańskim kościele, w zasadę monarchizmu i w pierwszeństwo narodu, którzy tworzą państwo. Dwoma drogami będzie rząd przeprowadzał swoje zarządzanie: 1) przez ustawodawstwo, o czym premier będzie mówił przy rozwiązaniu obecnego parlamentu, który w tym składzie nie jest zdolny do pracy, 2) przez bezpośrednie rozporządzenia rządu. Rząd nie zamierza występować przeciw mniejszościom, które w duchu i w czynach ze-

spółili się z państwem rumuńskim. Wobec mniejszości będzie stosowana praworządność. Rząd jest jedynie wyrazem naturalnego dążenia narodu do spokoju i pracy. Rozpiętość między cenami wyrobów rolniczych i przemysłowych jest zbyt wielka. Kartele i trusty będą zmuszone do obniżenia cen przedmiotów, służących do codziennego użytku rolników. Przede wszystkim zostaną obniżone ceny soli, cukru, tytoniu, jak również taryfy kolejowe dla pasażerów 3 klasy. Poza tym zostaną dostarczone znaczne środki na budowę dróg.

Do swoich przeciwników zwrócił się premier z wezwaniem, by go kry-

## Przyjęcie noworoczne poselskie R. P. w Bukareszcie

Doskonałe stosunki sojusznicze polsko-rumuńskie

BUKARESZT. — Tradycyjnym zwyczajem zebrała się w lokalu poselstwa polskiego liczna kolonia polska z Bukaresztu rekrutująca się ze sfer intelektualnych, przemysłowych i robotniczych, celem złożenia na ręce posła R. P. życzeń noworocznych dla Ojczyzny oraz P. Prezydenta R. P. i Marszałka Smigłego-Rydzę. W imieniu zebranych około 100 osób przemówił dyr. Matoga, prezes miejscowego „Sokoła“ polskiego.

W odpowiedzi min. Arciszewski podziękował zebranych za życzenia i podkreślił siłę i znaczenie Polski w świecie.

Nawiązując do stosunków polsko-rumuńskich poseł R. P. wskazał na wzajemne wizyty P. Prezydenta R. P. i króla Karola, które podkreśliły doskonałe stosunki sojusznicze, łączące

Polskę i Rumunię. Zadaniem Polaków, zamieszkujących ziemię rumuńską — mówił pos. Arciszewski — powinna być nieustanna praca nad pogłębieniem przyjaźni i zaufania między obu narodami przez oświecenie społeczeństwa rumuńskiego o sprawach polskich, przez interesowanie ich sprawami naszej ojczyzny, jak również przez wzbudzanie ich szacunku do Polski.

Minister wskazał również, że w zasadniczych życiowych problemach obu narodów nie tylko nie ma sprzeczności, ale istnieje zupełna styczność i solidarność interesów.

Na zakończenie wzniesiono okrzyk na cześć P. Prezydenta R. P. i Marszałka Smigłego-Rydzę oraz wysłano depesze hołdownicze.

## Premier Chamberlain zastępuje ministra Edena

LONDYN. — Część prasy angielskiej przywiązuje wielką wagę do faktu, że podczas dwutygodniowej nieobecności ministra spraw zagranicznych Edena, kierownictwo Foreign Office obejmie osobiście premier-Neville Chamberlain. Dotychczas ministra spraw zagranicznych zastępował lord prezes rady tajnej, lord Halifax.

Minister spraw zagranicznych Edena, który powrócił z Yorkshire do Londynu, opuści Anglię, udając się na dwutygodniowy urlop wypoczynkowy, który spędzi we Francji południowej. Następnie min. Eden wyjedzie do Genewy, aby wziąć udział w otwarciu sesji Rady Ligi Narodów w dn. 17 stycznia.

„Daily Herald“ podaje na widocznym miejscu wiadomość o objęciu kierownictwa Foreign Office przez premiera Chamberlaina, twierdząc, że zarządzanie to zostało spowodowane powagą sytuacji na Dalekim Wschodzie. Gabinet uznał, że w tak trudnej sytuacji sprawy polityki zagranicznej winny

spoczywać w ręku premiera, który będzie musiał w razie potrzeby powziąć natychmiastową decyzję.

## Minister Eden przeprowadzi rozmowę z prem. Chautemps i min. Delbossem

PARYŻ. — „Intransigeant“ donosi, że min. Eden, udający się na 10-dniowy wypoczynek na południe Francji, zatrzyma się prawdopodobnie w Paryżu, by odbyć rozmowy z premierem Chautemps i min. Delbossem.

## Zatonięcie żaglowca

LONDYN. — Żaglowiec francuski „Sylabella“ zderzył się z parowcem szwedzkim „Ilse“ i zatonął niedaleko brzegów Kornwalii. Kapitan i trzech ludzi załogi żaglowca uratowanych zostało przez „Ilse“. Dwaj pozostali marynarze przez dłuższy czas błakali się na małej łodzi i uratowani zostali przez inny parowiec.

tykowali, gdyby zbłądził. Uprowadził jednak, że pozwoli wystąpić w charakterze przeciwnika tylko tym, którzy stoją na stanowisku narodowym.

## Unaradawianie prasy

BUKARESZT. — Rząd kontynuując akcję unaradawiania prasy, rozpoczęła zawieszeniem trzech dzienników, pozostających pod wpływem Żydów. Prasa ogłasza nazwiska 103 dziennikarzy pochodzenia żydowskiego, wśród nich wielu znanych publicystów i dyrektorów dzienników, którym ministerstwo komunikacji odebrało bilety bezpłatnej jazdy na kolejach państwowych, przysługujące dotychczas wszystkim zawodowym dziennikarzom w Rumunii.

Ministerstwo sprawiedliwości opracowuje projekt nowego prawa prasowego, które być może ogłoszone będzie w najbliższych dniach w formie dekretu. Głównym celem projektowanego dekretu będzie unarodowienie prasy. Cudzoziemcom, lub nie-Rumunom nie będzie wolno być właścicielami, dyrektorami, ani redaktorami odpowiedzialnymi dzienników, jak również nie będzie im wolno używać rumuńskich pseudonimów. Mniejszości narodowe będą mogły wydawać dzienniki w swym macierzystym języku, poruszając zagadnienia, interesujące bezpośrednio daną mniejszość z wykluczeniem mieszania się do spraw wewnętrznych Rumunii.

Opublikowane motywy zawieszenia dzienników „Adeverul“, „Dimineata“ i „Lupta“ stwierdzają, że rząd uznał działalność ich za sprzeczną z ideologią Narodowo-chrześcijańską, za zagrażającą zdrowiu moralnemu kraju i służącą interesom obcym, nie rumuńskim. Rząd stoi na stanowisku, że kierowanie opinią publiczną może być wykonywane tylko przez rdzennych Rumunów.

BUKARESZT. — Rząd Gogi przystępuje również do unaradawiania innych dziedzin życia publicznego. Ogłoszono dekret o nacjonalizacji wielkiej fabryki papieru Zarnesti, znajdującej się dotychczas w posiadaniu kapitału obcego. Rada ministrów uchwaliła ponadto poddać rewizji wszystkie nostryfikowane w Rumunii zagraniczne dyplomy lekarzy i farmaceutów, poczynając od 1919 r. Zarządzenie to dotyczy prawie wyłącznie Żydów, którzy stanowią przeszło 90 proc. obywateli rumuńskich, studiujących na uczelniach zagranicznych.

## Korpus dyplomatyczny u ministra Micescu

BUKARESZT. — Minister spraw zagranicznych Micescu przyjął szefów zagranicznych, placówek dyplomatycznych, akredytowanych przy rządzie rumuńskim.

Min. Micescu, który jest jednym z głównych inicjatorów polsko-rumuńskiego porozumienia prawniczego przeprowadził dłuższą rozmowę z posłem Rzplitej Arciszewskim. Rozmowa nosiła charakter wyjątkowo przyjazny.

## Wstrzymanie wjazdu Żydów rumuńskich do Jugosławii

BIAŁOGROD. — Jak słyhać minister spraw wewnętrznych rozesłał do jugosłowiańskich urzędów granicznych instrukcje, mające na celu przeciwdziałanie napływowi Żydów z Rumunii.



## Polityka

t. zw. państw mniejszych

Polityka t. zw. państw mniejszych wykazuje w ostatnim okresie wzmoczoną aktywność i zasługuje na pilną uwagę. Pozostaje to w ścisłym związku z załamaniem się opartego o Ligę Narodów systemu bezpieczeństwa zbiorowego i konieczności poszukiwania przez państwa mniejsze innych, bardziej skutecznych sposobów zabezpieczenia się przed możliwością wciągnięcia ich w zbrojny konflikt.

Oczywiście pierwszym wnioskiem, który wypływa z załamania się wiary w praktyczną wartość ideałów genewskich i możliwość powszechnego rozbrojenia jest postulat wzmocnienia własnej siły obronnej. Widzimy, że od pewnego czasu realizują go w miarę swych możliwości Belgia, Holandia, państwa bałtyckie, skandynawskie (z wyjątkiem Danii, która jakby zwątpiła, że jest zdolna stawić jakikolwiek opór). Ale siły własne tych państw są z natury rzeczy dość ograniczone i nie mogą stanowić czynnika podstawowego w systemie gwarantującym ich bezpieczeństwo. Państwa skandynawskie szukają dalszych gwarancji przez zacieśnienie współpracy i współdziałania między sobą. Belgia powróciwszy w końcu 1936 r. do przedwojennego systemu neutralności zdołała uzyskać jej poręczenie jak i zabezpieczenie swego terytorium zarówno od Francji i Anglii jak i od Niemiec. Przed podobnym problemem stoją inne państwa mniejsze i wszystkie one w zależności od swego położenia starają się w taki lub inny sposób zabezpieczyć swą neutralność za pomocą swej polityki zagranicznej, która wykazuje w ostatnim okresie szereg wspólnych rysów charakterystycznych.

Polityka tych t. zw. państw mniejszych jest przede wszystkim zdecydowanie przeciwna formowaniu się w Europie jakichkolwiek wrogich bloków. Przestrzega ona silnie aniżeli w okresie powojennej swej neutralności i niezależności. Stroni od brania na siebie jakichkolwiek zobowiązań, które mogłyby je wciągnąć w jakiś zatarg międzynarodowy, nie dotyczący ich bezpośrednich dość ograniczonych w zakresie politycznym, interesów. Pragnie za wszelką cenę uniknąć sytuacji, w której terytorium danego państwa miałyby stać się terenem walki czy choćby tylko przemarszu jakichś wojsk obcych. Stąd rośnie w opinii tych krajów, tak kiedyś przywiązanej do ideałów genewskich, krytycyzm w stosunku do Ligi Narodów, która zawiodła pokładane w niej początkowo nadzieje, a grozi obecnie przekształceniem się w jednostronną koalicję, co nie dałoby się pogodzić z neutralnością, jakiej przestrzega polityka państw mniejszych.

Bardzo pod tym względem charakterystyczne jest stanowisko Szwajcarii, o którym pisaliśmy już obszerniej przed dwoma tygodniami, a które bardzo wyraźnie sprecyzował ostatnio prezydent Moita, oświadczając na posiedzeniu szwajcarskiej rady narodowej z dn. 22 grudnia: „Szwajcaria nie wystąpi z Ligi Narodów, lecz nie zamierza wywoływać wrażenia lub stwarzać wątpliwości, że wstępuje do strefy określonej grupy wielkich mocarstw. Jesteśmy neutralni, ponieważ chcemy być samodzielnymi i wolni. Liga Narodów znajduje się w niebezpieczeństwie przekształcenia się w koalicję przeciwko koalicji. Rada związkowa na chwilę nie wątpi, że mocarstwa takie jak W. Brytania i Francja, poparte przez zdecydowaną wolę innych państw, czuwać będą, by Liga Narodów nie popełniła fatalnego błędu, stając się narzędziem tej czy innej ideologii, zmieniając swój charakter, rację swego bytu, swe cele i tendencje“.

Takie stanowisko wobec Ligi Narodów pokrywa się całkowicie ze znanym stanowiskiem Polski, która niejednokrotnie wskazywała na niebezpieczeństwo, jakim groziło powstanie bloków ligowego i antyligowego, hołdujących dwóm odmiennym doktrynom i ostatnio zastrzegłi sobie nawet możliwość prowadzenia rewizji swego stosunku do Ligi, gdyby zwyciężyły w jej łonie tego rodzaju tendencje. W ogólności

## Ambasador Poncet o porozumieniu francusko-niemieckim

PARYŻ. — W kołach politycznych i parlamentarnych zwrócono uwagę na wystąpienie ambasadora francuskiego w Berlinie, p. Francois Poncet, który na przyjęciu noworocznym dla kolonii francuskiej w Berlinie wygłosił przemówienie, mające duże znaczenie polityczne. Ambasador Poncet, znany zresztą jako gorący zwolennik zbliżenia między Francją a Niemcami, w przemówieniu swym nastawionym na ton wysoce optymistyczny, oświadczył, iż wierzy w możliwość porozumienia francusko-niemieckiego i to nawet w najbliższym czasie. Ambasador zwrócił uwagę, iż atmosfera stosunków między Paryżem a Berlinem ostatnio wybitnie się poprawiła. Ministrowie von Neurath i Delbos, w czasie swej rozmowy na dworcu berlińskim w dniu 3 grudnia — oświadczył ambasador Poncet — z zadowoleniem stwierdzili powyższy fakt.

Na poparcie swego optymizmu, ambasador Poncet przytoczył szereg faktów. M. in. oświadczył on, iż w chwili

obecnej w opinii obu krajów, t. j. zarówno Francji jak i Niemiec zaczyna coraz bardziej zdobywać sobie miejsce przekonanie, że wyścig zbrojeń może doprowadzić do ruiny, jak również, że ew. wojna byłaby kosztowna, długa i w gruncie rzeczy mogłaby nie doprowadzić do definitywnego rezultatu. Ambasador Poncet wspominał też o oświadczeniach wybitnych polityków niemieckich, przede wszystkim kanclerza Hitlera, jak również Rudolfa Hessa na temat konieczności porozumienia francusko-niemieckiego.

Powyższe wystąpienie przedstawiciela Francji w Berlinie znalazło echo na łamach prasy francuskiej. W „Intransigeant“ publicysta Gallus zauważa, iż najbardziej skutecznym argumentem na rzecz porozumienia francusko-niemieckiego jest przekonanie, jakie żywić ma sztab niemiecki, iż ewentualna przyszła wojna byłaby operacją zbyt ryzykowną, zbyt długą i zbyt kosztowną.

## Anglia przechodzi do aktywnej polityki

LONDYN. — Zainteresowanie prasy angielskiej koncentruje się dookoła nominacji sir Roberta Vansittarta na utworzone specjalnie dla niego doniosłe stanowisko głównego doradcy dyplomatycznego rządu. Wszystkie dzienniki bez wyjątku podkreślają znaczenie utworzenia tego stanowiska.

Powszechnie posunięcie to komentowane jest jako awans i definitywne umocnienie wpływów sir Roberta Vansittarta.

Poglądy jego zmierzają do ścisłej współpracy z Francją i do maksymalnego spotęgowania brytyjskich zbrojeń. Vansittart uchodzi ponadto za przeciwnika „osi Rzym — Berlin“ i za zwolennika

wzmocnienia współpracy W. Brytanii z państwami wschodniej i południowo-wschodniej Europy.

W kołach politycznych podkreślają, że utworzenie stanowiska głównego doradcy dyplomatycznego i powierzenie go Vansittartowi następuje po wycie lorda Halitaxa w Niemczech.

Zbliżony do min. Edena „Yorkshire Post“ stwierdza, że mianowanie sir Roberta Vansittarta na nowoutworzone w całości struktury Foreign Office stanowisko głównego doradcy dyplomatycznego dowodzi zwiększonej trzeby szerokiej koncepcji w polityce zagranicznej.

## Praga nie wykonała przyrzeczeń danych Słowakom

BRATISLAWA. — Nawiązując do nastrojów świątecznych „Slovenska Pravda“ stwierdza, że w polityce czechosłowackiej było w okresie świąt do zanotowania bardzo mało radosnych momentów.

Prezydent Benesz wygłosił w wieczór wigilijny obszernie przemówienie, w którym jednak ani słowem nie wspominał o sprawach słowackich. Przed dwoma laty mówiono w Pradze o Słowakach z wielkim entuzjazmem. O Słowackim Stronnictwie Ludowym mówiono wtedy jako o przedstawicielu narodu słowackiego, wielbiono je i dziękowano mu, że ocaliło państwo przed rozbięciem, oddając głosy na dr. Benesza. W Pradze mówiono wtedy: „Słowakom nigdy tego nie zapomnimy“. Nie szczędzono im też wtedy obietnic, z któ-

stwierdzić należy, że polityka t. zw. państw mniejszych budzi w Polsce duże zrozumienie i uznanie, tym łatwiejsze, że niektóre jej zasady nie są również obce polityce polskiej. Jakkolwiek Polska jest dużym mocarstwem i nie prowadzi polityki neutralności, przeciwnie jednym z najbardziej istotnych filarów polskiego systemu bezpieczeństwa są sojusze, to jednak polityka równowagi w stosunku do obywateli wielkich sąsiadów i przeciwstawienia się formowaniu wrogich bloków ideologicznych posiada te same przesłanki, co odnośnie polityki państw mniejszych. Stwarza to między Polską większą łatwość zrozumienia się i porozumienia się, co wykazała np. sierpniowa wizyta szwedzkiego ministra spraw zagranicznych Sandlera w Polsce.

Skoro mowa o polityce państw mniejszych, wspomnijmy jeszcze o mało znanej w Polsce polityce Holandii, która również wykazuje obecnie zwią-

rych jednakże dotąd ani jedna nie została spełniona.

Słowacy obostrzyli wobec tego swą

## Dr. Schacht o gospodarczej współpracy międzynarodowej

W numerze świątecznym tygodnika „Der Deutsche Volkswirt“ dr. Schacht zabiera głos na temat konieczności współpracy gospodarczej między narodami świata. Przypomina on na wstępie swe słowa, wypowiedziane na londyńskiej światowej konferencji gospodarczej, w r. 1933 w sprawie gotowości rządu niemieckiego do popar-

szoną ruchliwość. Ostatnio wystąpiła Haga wobec Belgii, Luksemburga, Danii, Szwecji, Norwegii i Finlandii czyli wobec swych kontrahentów z t. zw. konwencji w Oslo z inicjatywą zlikwidowania sprawy abisyńskiej, przez uznanie imperium włoskiego w Afryce Wschodniej. Nie miał to być oczywiście żaden gest prosiaszystowski, a jedynie krok zmierzający do utrzymania równowagi między Ligą Narodów, gdzie sprawa ta dotąd nie została załatwiona, a mocarstwami, znajdującymi się poza Ligą. Chodziło również Holandii o pozytywne załatwienie przy ewentualnym współdziałaniu Francji i Anglii sprawy, która stwarza w życiu międzynarodowym poważne trudności. Niezależnie od dalszych losów tej inicjatywy, która zdaje się jednak nie będzie mogła liczyć na większe powodzenie, jest to na tle stanowiska państw mniejszych, zajętego przez nie podczas sesji Zgromadzenia Ligi Narodów w jesieni 1936 wyraz niewątpliwie nowych tendencji.

opozycję i bezwzględnie występują przeciwko Pradze, dla której są tylko wtedy coś warty, gdy spełniają jej życzenia bez względu na swe interesy narodowe. Gdy natomiast domagają się przyznania im należnych praw, wtedy zwalczą ich się wszelkimi sposobami. Ich postulaty wogóle się ignoruje i zapomina o danych im przyrzeczeniach. Słowakom nie pozostaje więc nic innego, jak tylko walka, w której wykorzystują każdą sytuację w polityce wewnętrznej i zagranicznej i łączą się z każdym, kto pomoże narodowi słowackiemu do osiągnięcia zwycięstwa.

## Parlament francuski uchwalił budżet na rok 1938

PARYŻ. — Obie izby parlamentu francuskiego obradowały nad budżet m roku 1938 przez całą sobotę i niemal całą noc na niedzielę. O godz. 22 w dniu 1 stycznia izba deputowanych przyjęła budżet w czwartym czytaniu, po czym odesłała go do senatu.

Główna trudność w uzgodnieniu stanowiska obu izb dotyczyła sprawy opłat od kinematografów, których to opłat senat nie chciał dotychczas uchwalić. Usunięcie punktów tarcia wymagało dużych wysiłków.

Projekt budżetu przyjęty został przez senat w czwartym czytaniu 276 głosami przeciwko 20. Gdy projekt wrócił do izby, wszystkie wnioski senatu zostały przez nią przyjęte, tak iż w piątym czytaniu budżet został przyjęty przez izbę deputowanych 527 głosami przeciwko 63. Projekt budżetu przewidyje nadwyżkę dochodów nad wydatkami w wysokości 37 milionów.

O godz. 4.45 w nocy z soboty na niedzielę premier Chautemps odczytał dekret o zamknięciu izby deputowanych a minister finansów — dekret o zamknięciu senatu o godz. 5-ej.

## Blisko 8 milionów

TOKIO. — Wspaniałe powodów śnieżnych zawałił się tego z kinoteatrów w Tokio. prow. Nigata. 70 osób zostało zaini i strąconych podczas paniki. 60 osób odniosło ciężkie obrażenia.

cia wszelkiej współpracy międzynarodowej i stałego celu wspólnych wysiłków, a mianowicie „oczyszczenia świata od pozostałości gospolarnych i finansowych wojny“. Nie znalaziono jednak do dziś dnia — zdaniem dr. Schachta — „startu w lepszą przyszłość“. Nieliczne posępy ostatnich czasów dr. Schacht przypisuje państwowemu autarkicznemu. Pisze on: Realistyczna polityka tych państw umożliwiła dopiero powstanie czegoś w rodzaju światowej koniunktury gospodarczej. Polityka ta odbudowała i uzdrowiła rynki wewnętrzne. Zdrowienie zaś tych rynków oddziało na gospodarkę międzynarodową. Jednakże, ostrzeżo dr. Schacht, wewnętrzny rozwój gospodarczy, mogąc przejściowo nakręcić rozwój międzynarodowy, nie prowadzi na dalszą metę do przywrócenia zdrowych stosunków gospodarczych. Każde bowiem gospodarstwo narodowe ma swoje słabe strony, jak np. brak surowców, lub kapitałów. Rzeczą gospodarki światowej jest właśnie zarządzenie tym brakiem w drodze pokojowej, odpowiedzialnej i rozsądnej współpracy. Dr. Schacht zwraca uwagę, że w chwili gdy rozpoczął się wielki kryzys r. 1929, gospodarstwo światowe dysponowało bardzo znacznymi rezerwami. Rezerwy tych, zdaniem ekonomisty niemieckiego, nie będzie gdy dziś lub jutro rozpocznie się nowy ruch wstecz.



min. Antonescu. Po południu tegoż dnia min. Beck ponownie został przyjęty na audiencji przez króla Karola II.

24. — Deklaracja anglo-francuska w sprawie neutralności Anglii.

25. — Ogłoszono komunikat o wizycie ministra Becka w Bukareszcie, przy czym w prywatnych doniesieniach dzienników stwierdzono, że w toku wizyty ustalono również program wizyty Prezydenta R. P. w Bukareszcie i króla Karola w Polsce.

26. — Premier Goering przybył do Rzymu i odbył z Mussolinim rozmowę. Wizyta jego rozpoczęła korowód wizyt niemieckich w Rzymie, gdyż po nim przybyli min. von Neurath, generał Blomberg i inne wybitne osobistości Trzeciej Rzeszy.

29. — Minister spraw zagranicznych Belgii, Spaak złożył na posiedzeniu izby deputowanych deklarację o neutralności Belgii i zwolnienia Belgii przez Francję i Anglię z obowiązków wynikających z traktatu lokarneńskiego.

### Maj

3. — Prezydent republiki austriackiej, Miklas z małżonką, kanclerz Schuschnigg i sekretarz stanu Schmidt przybyli do Budapesztu z oficjalną wizytą, gdzie odbył się szereg uroczystości.

3. — Minister spraw zagranicznych von Neurath przybył do Rzymu. Premier Göring w drodze powrotnej z Włoch odbył konferencję z ks. regentem Pawłem jugosłowiańskim. W czasie tej audiencji obecny był premier jugosłowiański, Stojadinowicz.

— Z okazji wizyty min. Neuratha ogłoszono komunikat, stwierdzający obojętność interesów polskich w sprawie Szczerbicy.

— Podano do wiadomości w wyroku śmierci na marszałka Stawczewskiego i 7 generałów sowieckich, którym zarzucono szpiegostwo i zdradę stanu. Wyrok wykonano w dniu 12. VI.

15. — W Foreign Office oficjalnie zapowiedziano wizytę min. Neuratha w Londynie.

16. — Niemcy i Włochy zawiadomiły o powrocie do komitetu nieinterwencji i podjęcie akcji kontroli.

16. — Szef sztabu niemieckiego, Beck przybył do Paryża.

19. — Atak hiszpańskich łodzi podwodnych na krążownik „Leipzig“.

21. — W związku z zaostrzeniem sytuacji międzynarodowej, wynikłej na tle sprawy „Leipzig“m wizyta ministra Neuratha w Londynie została odwołana.

22. — Po upadku gabinetu Bluma (21. VI.) Chautemps utworzył nowy rząd francuski.

26. — Król Karol rumuński przybył do Polski. W pierwszym dniu pobytu w czasie obiadu galowego prezydent R. P. i król Karol zapowiedzieli podniesienie poselstw do rangi ambasad. Odpowiedni układ podpisano w Krakowie na Wawelu w dniu 30-go czerwca.

### Lipiec

1. — Konflikt japońsko-sowiecki na Amurze zakończony wycofaniem wojsk sowieckich z wysp Sennufa i Bolszoj. Koło Sennufa zatopiono kanonierkę sowiecką, na skutek czego Moskwa i Tokio wniosły równoczesne protesty.

1. — Wspólny komunikat Roosevelta i van Zeelanda, w którym Stany Zjednoczone wyrażają gotowość współpracy z Europą.

5. — W Lizbonie dokonano zamachu bombowego na premiera portugalskiego Salazara.

8. — Ogłoszenie memoriału rządu angielskiego o podziale Palestyny. W

22. — Minister spraw zagranicznych, Beck, wracając z Londynu, odbył konferencję z premierem belgijskim van Zeelandem.

25. — Przybył do Warszawy rumuński następca tronu, ks. Michał, celem zaproszenia Prezydenta R. P. do Bukaresztu.

25. — Rada Ligi Narodów rozpoczęła swą sesję majową.

26. — Rozpoczęła się nadzwyczajna sesja Zgromadzenia Rady Ligi Narodów. W czasie posiedzenia komisji weryfikacyjnej przedstawiciel Polski złożył deklarację stwierdzającą, że Polska uważa sprawę Abisynii za załatwioną. W czasie sesji Zgromadzenia przyjęto Egips do Ligi Narodów.

28. — Premier Baldwin złożył królowi dymisję gabinetu angielskiego. Nowy gabinet utworzył dotychczasowy kanclerz skarbu Neville Chamberlain.

29. — Samoloty hiszpańskie (walenckie) zrzuciły bomby na krążownik niemiecki „Deutschland“. 20 żołnierzy zostało zabitych a 75 rannych. W związku z tym odbyły się narady u kanclerza Hitlera, celem zastanowienia się nad odwetem. Niemieckie siły morskie zbombardowały dn. 31-go port Almeria.

31. — Gabinet gen. Hajaszi podał się do dymisji ponieważ w nowym parlamencie utworzyła się większość przeciw temu rządowi.

### Czerwiec

1. — Dymisja gabinetu japońskiego gen. Hajaszi.

2. — Wizyta min. Świętosławskiego w Budapeszcie.

6. — Prezydent R. P. w towarzystwie min. Becka udał się do Bukaresztu. Pan Prezydent R. P. wyjechał do Bukaresztu 9. VI.

— Podano do wiadomości w wyroku śmierci na marszałka Stawczewskiego i 7 generałów sowieckich, którym zarzucono szpiegostwo i zdradę stanu. Wyrok wykonano w dniu 12. VI.

15. — W Foreign Office oficjalnie zapowiedziano wizytę min. Neuratha w Londynie.

16. — Niemcy i Włochy zawiadomiły o powrocie do komitetu nieinterwencji i podjęcie akcji kontroli.

16. — Szef sztabu niemieckiego, Beck przybył do Paryża.

19. — Atak hiszpańskich łodzi podwodnych na krążownik „Leipzig“.

21. — W związku z zaostrzeniem sytuacji międzynarodowej, wynikłej na tle sprawy „Leipzig“m wizyta ministra Neuratha w Londynie została odwołana.

22. — Po upadku gabinetu Bluma (21. VI.) Chautemps utworzył nowy rząd francuski.

26. — Król Karol rumuński przybył do Polski. W pierwszym dniu pobytu w czasie obiadu galowego prezydent R. P. i król Karol zapowiedzieli podniesienie poselstw do rangi ambasad. Odpowiedni układ podpisano w Krakowie na Wawelu w dniu 30-go czerwca.

### Lipiec

1. — Konflikt japońsko-sowiecki na Amurze zakończony wycofaniem wojsk sowieckich z wysp Sennufa i Bolszoj. Koło Sennufa zatopiono kanonierkę sowiecką, na skutek czego Moskwa i Tokio wniosły równoczesne protesty.

1. — Wspólny komunikat Roosevelta i van Zeelanda, w którym Stany Zjednoczone wyrażają gotowość współpracy z Europą.

5. — W Lizbonie dokonano zamachu bombowego na premiera portugalskiego Salazara.

8. — Ogłoszenie memoriału rządu angielskiego o podziale Palestyny. W

związku z tym mowa wygłoszona przez lorda Marley'a w Montrealu — o sytuacji Żydów w Polsce.

8. — Generał Franco wystosował do mocarstw ostrą notę, w której domaga się uznania powstańców za stronę walczącą.

8. — Podpisanie polsko-szwajcarskich układów gospodarczych.

11. — Rząd francuski ogłosił decyzję o zawieszeniu z dniem 13 bm. kontroli międzynarodowej na granicy francusko-hiszpańskiej.

12. — Rząd włoski wypowiedział się przeciwko podziałowi Palestyny i przeciwko raportowi komisji królewskiej. Król Karol rumuński przybył do Paryża.

14. — Rząd nankiński ogłosił rozkaz powszechnej mobilizacji.

15. Wygaśnięcie konwencji polsko-niemieckiej dotyczącej Górnego Śląska i skasowania śląskiego urzędu do spraw mniejszości, szeregu urzędów celnych na Górnym Śląsku i utworzenia na ich miejsce nowych oraz ostatnie posiedzenie komisji mieszanej dla Górnego Śl.

17. — Gabinet czechosłowacki podał się do dymisji, przy czym decyzję przesłano prezydentowi Beneszowi.

19. — W Swidrach Małych dokonano zamachu bombowego na pułkownika Adama Koca.

21. — Wojska japońskie rozpoczęły dnia 20 lipca o godz. 14 min. 37 (czasu miejscowego) bombardowanie Wanpingu. Są to pierwsze strzały, które padły w Chinach w konflikcie japońsko-chińskim. W ostatnich dwóch miesiącach rozstrzelano w ZSRR 217 osób.

21. — Dnia 20-go zmarł Guglielmo Marconi.

26. — San Salvador wycofała się z Ligi Narodów. Decyzję tę powzięła rada ministrów na posiedzeniu odbytym w dniu poprzednim.

28. — Chiny odrzuciły ultimatum Japonii, na skutek czego wojska japońskie rozpoczęły dn. 28-go w nocy działania wojenne.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

## WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA

### Dwudziestoletni duchowny

Dwudziestoletni syn majstra budowlanego, nazwiskiem Prajarowicz w Bośni, odznaczał się nadzwyczajnymi zdolnościami wymowy i opanował nie tylko retorykę klasyczną, lecz także umie na pamięć cały Koran i wyjątki ważniejszych arabskich dzieł teologicznych. Specjalna komisja, przed którą zdawał egzamin, orzekła, że umie on Koran dosłownie. Wobec tego został duchownym mahometańskim. Jest to najmłodszy duchowny Jugosławii.

### Tragiczne skutki nocnej serenady

Do węgierskiego miasteczka Makó szedł na święta ze swymi kolegami 25-letni Emmerich Gera. Po drodze wpadł im do głowy pomysł, by przed domem dwóch młodych dziewcząt, córek wieśniaka Hévézi urządzić serenadę. Jednak ani gospodarz ani jego sąsiadki nie mieli zamiaru tolerować wybryków wesołych młodzieńców i wyszli z mieszkań, aby ich uspokoić. Doszło do sprzeczki, podczas której Gera przebił nożem jednego z wieśniaków, który zmarł na miejscu.

Nieoczekiwane skutki nocnej serenady wywarły wśród mieszkańców wioski duże wrażenie.

### „Wróg ludzkości“, którego nie było

W tych dniach zmarł w Mediolanie 70-letni handlarz papieru, Luigi Birrozer, który mieszkał samotnie razem ze starszą gospodynią i powszechnie uchodził za wroga nie tylko otoczenia, ale nawet i całej ludzkości. Teraz po jego śmierci okazało się, że cały swój majątek, wynoszący 10 milionów lirów zapisał w testamencie na szpital mediolański. Mieszkańcy Mediolanu uważali go zawsze za bogatego, ale nie sądzili,

że majątek ten jest tak duży, a żaden z mieszkańców Mediolanu nie spodziewał się, że w całości przekaże go na cele publiczne.

### Ponad 6 tysięcy stuletnich w Turcji

Po ostatnim spisie ludności w Turcji okazało się, że w Turcji żyje 6341 osób, które przekroczyły 100 lat życia, w tym 3885 kobiet.

### Górka milionera włamywaczka

W tych dniach przeżywał Budapeszt niezwykłą sensację. Mianowicie policja budapeszteńska aresztowała młodą 22-letnią pannę Marię Meszlenyi, która została ujęta przy włamaniu. Wypadek ten był głównie z tego względu sensacyjny, że jest ona córką węgierskiego milionera. Maria przed dłuższym czasem uciekła z domu rodzicielskiego z jakimś nieznanym osobnikiem i, mimo wielu wezwań, ogłoszonych w prasie, nie miała zamiaru wracać do domu rodziców.

Jak się później okazało, Maria uciekła wraz ze swym kochankiem do Budapesztu, gdzie została przez niego porzucona. Pozbawiona środków do życia, okradła odnajmowane mieszkanie. Później przy pomocy fałszywych dokumentów otrzymała posadę wychowawczyni. Tam popełniła liczne domowe kradzieże i została skazana na kilkumiesięczne więzienie. Na nieszczęście, po wyjściu z więzienia spotkała przypadkowo swego uwodziciela, który namówił ją do wykonywania wspólnie z nią włamań. Po kilku udanych włamaniach zostali spostrzeżeni przez policję przy nowym „występie“ i podczas gdy mężczyzna zdołał uciec, ona została aresztowana, przy czym wykryto, że podawane przez nią nazwisko było fałszywe.

### Prezydent państwa, który chciał być pianistą

Słynny polski pianista Józef Kazimierz Hofmann obchodził w tych dniach w Ameryce pięćdziesięcioletni jubileusz swej pracy artystycznej.

W r. 1887 ołsniewał tysiące słuchaczy swoją grą, kiedy to występował na estradach światowych jako „cudowne dziecko“. Po swoim debiucie, który wzbudził ogólny podziw, był zawsze niezwykle mile widziany w najwspanialszym towarzystwie amerykańskim. Hofmann przypomniał teraz — z okazji jubileuszu, że po jednym z jego koncertów przystąpił do niego jakiś młodzieniaszek i zapytał: „Czy ja mógłbym także być sławnym pianistą, gdybym pilnie ćwiczył?“ „Cudowne dziecko“ potraktowało to pytanie bardzo poważnie i dało mu wskazówki, jak ma pracować w dziedzinie muzyki, by dobrze opanować sztukę gry na fortepianie.

Kariera tego młodzieńca, który chciał być pianistą-wirtuozem wzięła zupełnie inny obrót. Mały Franklin D. Roosevelt porzucił marzenia o karierze artystycznej, aby wziąć udział w koncercie mocarstw światowych i grać w nim „pierwsze skrzypce“.

## ROZMAITOŚCI

### Zostaje mi tylko piekło...

Francuskiego autora wielu tragedyj p. Crebillon zapytał ktoś pewnego razu dlaczego tematem jego tragedyj są zawsze tak niesamowite i straszne wypadki; są przecież jeszcze chyba przyjemniejsze tematy. Na to on odpowiedział: „To jest zupełnie proste. Corneille odebrał mi niebo, Racine ziemię, coż więc pozostało dla mnie? — piekło.“

### Poznaj przyszłą żonę po sposobie obierania kartofli

Pewien dziennik w Kabilii dał następujące rady dla kandydatów do stanu małżeńskiego.

— Jeżeli panna, obierając kartofle, zostawia grube łupiny, znaczy to, że jest rozrzutna, jeżeli nie wybiera oczek końcem noża, jest leniwa, jeżeli oplukuje je tylko w jednej wodzie, jest brudna, jeżeli do kartofli dodaje dużo tłuszczu, jest smakoszek, jeżeli je przypali, znaczy, że jest nieuwważna. W żadnym z tych wypadków nie należy się z nią żenić, bo wam uczyni życie nieszczęśliwym.



# Najważniejsze wydarzenia polityczne

w roku 1937

## Styczeń

1. — W noc noworoczną senat francuski jednomyślnie ratyfikował ustawę o pożyczce dla Polski. Taką samą uchwałę powzięła izba deputowanych 29. XI. ub. r.

2. — Na posiedzeniu sejmowej komisji skarbowej uchwalono jednomyślnie po przemówieniu wicepremiera Kwiatkowskiego projekt ustawy o pożyczce francuskiej na cele obrony państwa. Plenum Sejmu obradował nad tą sprawą 5. I., przyjmując również jednomyślnie projekt ustawy. Z okazji obrad plenum min. Beck wygłosił przemówienie, omawiające znaczenie sojuszu polsko-francuskiego. Analogiczne uchwały powzięła komisja senacka w dniach 4 i 5 plenum Senatu w dniu 8 stycznia.

3. — Podpisano w Rzymie „gentlemen agreement“ włosko-angielski w sprawie morza Śródziemnego, w którym obydwie strony stwierdzają chęć do zatrzymania status quo na morzu Śródziemnym. Tekst ogłoszony został w dniu następnym.

5. — Niemcy wystosowały ultimatum do rządu walenckiego, żądające uwolnienia pasażera i części ładunku statku „Palos“, zapowiadając w przeciwnym razie oddanie rządowi narodowemu zatrzymanych dwóch przez okręty niemieckie parowców hiszpańskich. W tej sprawie ambasador rządu walenckiego w Londynie wręczył odpowiednią notę rządowi angielskiemu.

7. — Niemcy i Włochy wręczyły odpowiedź na propozycję francusko-angielskie w sprawie wysyłania ochotników do Hiszpanii. Nota ta zgadza się na wycofanie ochotników pod warunkiem, że wszystkie inne państwa zgodzą się na podjęcie odpowiednich kroków.

9. — Gabinet brytyjski postanowił wystąpić z demarche równocześnie w Paryżu, Berlinie, Moskwie i Lizbonie w sprawie wprowadzenia w czyn zakazu wysyłania ochotników do Hiszpanii.

12. — Incydent marokański został zlikwidowany, w wyniku rozmowy ambasadora francuskiego z kanclerzem Hitlerem, oraz uspakajających raportów, jakie nadeszły z Maroka do władz francuskich.

13. — Premier pruski Göring przybył z oficjalną wizytą do Rzymu.

17. — Sowiety ogłosiły odpowiedź na demarche angielską z 9-go i równocześnie notę francuską, która zaznacza, że rząd francuski drogą ustawodawstwa wewnętrznego zakazał zaciąg ochotników do Hiszpanii.

21. — Min. Beck w drodze do Genewy złożył w Berlinie wizytę min. Neurathowi w czasie której omówiono bieżące sprawy polsko-niemieckie.

21. — Rada Ligi Narodów rozpoczęła swą 96-tą sesję zwyczajną.

23. — Premier japoński Hirota złożył dymisję rządu w ręce cesarza.

25. — Ogłoszono odpowiedź Włoch i Niemiec na demarche angielską z dnia 9-go, w której oba państwa żądają od-

wołania ochotników, agitatorów i propagandzistów nie hiszpańskich z terenu wojny domowej.

27. — Rada Ligi Narodów zakończyła swe obrady. Jednym z najważniejszych punktów sesji tej było przyjęcie raportu polskiego, który min. Beck opracował jako mandatarisz Komitetu Trzech. — Raport ten zawierał m. in. oświadczenie senatu Wolnego Miasta, że jego stosunki do Wysokiego Komisarza oparte są na obowiązującym statuście prawnym. Poza tym Rada Ligi osiągnęła porozumienie w sprawie Aleksandretty i przyjęła raport polski w sprawach surowcowych.

30. — W nocy sąd moskiewski ogłosił wyrok w procesie Radka i towarzyszy. 13 oskarżonych z Piatakowem i Serebriakowem na czele zostało skazanych na śmierć. Radek, Sokołnikow i inni na 10 lat więzienia.

30. — W ramach uroczystości 4-tej rocznicy reżimu narodowo-socjalistycznego w Niemczech kanclerz Hitler wygłosił mowę, w której bardzo ostre zwroty zawarte były przeciw bolszewizmowi. Równocześnie ogłoszono dekret zakazujący przyjmowanie nagrody Nobla — wobec przyznania tej nagrody Osiieckiemu i stwarzający nagrodę niemiecką w dziedzinie sztuki i kultury w wysokości 100.000 marek.

## Luty

2. — Nowy rząd japoński generał Hajaszi został ostatecznie uformowany i objął urządowanie.

14. — Liga Narodów wyasygnowała na stanowisko Wysokiego Komisarza w Wolnym Mieście Gdańsku dr. Burckhardta, obywatela szwajcarskiego. Formalna nominacja nastąpiła 17 lutego.

14. — Trwająca od dłuższego czasu dyskusja dookoła książki polskiej

słowackiego w Bukareszcie, p. Szeby znalazła swój wyraz oficjalny w interpelacji zgłoszonej w parlamencie rumuńskim. Odwołanie z Bukaresztu posła Szeby nastąpiło 17 lutego.

14. — Marszałek Jegerow wyjechał w otoczeniu wyższych oficerów z rewizytą do szefów sztabów Łotwy, Estonii i Litwy.

15. — Prezydentem republiki fińskiej z kadencją 6-letnią wybrany został kilkakrotny premier i minister, twórca reformy rolnej, Kyoestu Kallio.

21. — Minister spraw zagranicznych Niemiec Neurath udał się z oficjalną wizytą do Wiednia.

## Marzec

1. — Mussolini na posiedzeniu Wielkiej Rady Faszystowskiej zapowiedział dalsze zwiększenie włoskich sił zbrojnych. W dziedzinie polityki zagranicznej Wielka Rada wyraziła solidarność z narodową Hiszpanią.

4. — Ogłoszono odpowiedź min. sgraw zagranicznych na interpelację posła Walewskiego w sprawie książki Szeby. Interpelacja stwierdza, że zarzuty co do wybitnie antypolskiego charakteru książki oraz okoliczności, że książka ta poprzedzona została przedmową ministra spraw zagranicznych Czechosłowacji odpowiadają prawdzie i wobec tego rząd pragnąc ściśle ocenić stosunki i zamiary Czechosłowacji wobec Polski musi brać poważnie w rachubę ukazanie się tej książki.

4. — Nowy minister spraw zagranicznych Japonii, b. ambasador S. objął urządowanie, przejmując ministerstwa od premiera Hajaszy tymczasowo piastował godność ministra spraw zagranicznych.

7. — Podkomitet nieinterwencji po długotrwałych obradach ustalił datę kontroli morskich i lądowych granic Hi-

## Polska ma przed sobą wielką przyszłość

RZYM. — W czasie wizyty, jaką bawiąca niedawno w Rzymie delegacja wojskowo-legionowa złożyła Mussolinemu, szef rządu włoskiego wygłosił następujące przemówienie:

„Bardzo jestem rad, że widzę Was u siebie, moi panowie, Was przedstawiciele legionistów i armii.

Jestem przekonany, że zrobiono wszystko, by Wam pokazać rzeczy godne widzenia i aby uczynić Wam miłym pobyt we Włoszech.

Mieścieście zapewne niejednokrotnie sposobność przekonać się jak żywymi wśród ludu włoskiego są przyjazne uczucia dla Polaków.

Oba nasze narody łączą węzły gorącej przyjaźni, która wyrosła nie tylko na podobieństwie temperamentów i wspólnej kultury, lecz zapewne z podobnej w przeszłości doli obu narodów.

Moi panowie — wielki Wasz wódz Piłsudski, którego całe życie było walką, zostawił Wam Polskę wolną i silną. Na Was, na jego żołnierzach leży

teraz odpowiedzialność, aby silną była i nadal.

Wiem, że Polacy są narodem dobrych żołnierzy. Podkreślam, że Polska musi być silna i mocna, a mocy tej najistotniejszym wyrazem jest armia.

Gdy myślałem o Polsce, gdy studiowałem jej historię, mówiłem sobie zawsze, że Polska ma przed sobą wielką przyszłość. Jestem pewny Waszej wielkiej przyszłości.

Polskę i Włochy łączą i dziś wspólne zadania i losy. Sytuacja obecna zbliża nas jeszcze bardziej i nadaje większą wagę naszej przyjaźni.

Dlatego pragnę, żeby Polacy i Włosi poznawali się bliżej i lepiej. Trzeba, by Polacy wyjeżdżali jak najczęściej do Włoch i na odwrót, by Włosi odwiedzali Wasz kraj.

Chcę żebyście słowa moje powtórzyli po powrocie do kraju.

W końcu raz jeszcze powtarzam, że chcę, żeby dni spędzone we Włoszech zostały w Waszym wspomnieniu, jako najmiłsze w Waszym życiu“.

szpanii z dniem 13 marca. Plenarne posiedzenie plan ten przyjęło dnia 8-go marca.

W związku z trwającymi zaburzeniami w Jerozolimie ogłoszono stan wyjątkowy.

10. — Mussolini udał się w podróż do Libii.

12. — Kryzys rządowy w Finlandii, który nastąpił na tle zmiany na stanowisku szefa państwa, został zlikwidowany, a nowy rząd utworzył przewodca partii postępowców, Cajander.

12. — Włochy i Niemcy udzieliły jednocześnie odpowiedzi na notę angielską z listopada ub. roku w sprawie paktu zachodniego. Noty te były uzgodnione pomiędzy obydwoma państwami.

16. — Przybył z oficjalną wizytą do Warszawy rumuński minister oświaty p. Angelescu. W czasie pobytu ministra Angelescu w Polsce podpisano konwencję w sprawie współpracy intelektualnej.

18. — Przybył z oficjalną wizytą do Budapesztu kanclerz austriacki Schuschnigg.

19. — Prasa włoska ogłosiła tekst noty rządu walenckiego, w której zaproponowano Francji i Anglii odstąpienie Maroka. Równocześnie w Paryżu ogłoszono półoficjalnie oświadczenie, że Francja i Anglia propozycji nie przyjęły.

24. — Minister spraw zagranicznych Włoch, hr. Ciano wyjechał z wizytą oficjalną do Białogrodu. Z okazji jego pobytu w Białogrodzie przesłany został dnia 25. III. pakt o nieagresji.

31. — Nastąpiła...

Wizyta...  
ski zatrzymał...  
wiedzi austriackiego sekretarza...  
dla spraw zagranicznych dr. Schmidta.

12. — Rozpoczęła się w Montreux konferencja zwołana z inicjatywy rządu egipskiego, mająca na celu zniesienie przywilejów kapitulacyjnych.

21. — Minister obrony narodowej, Daladier przybył do Londynu, gdzie przeprowadził w czasie swego pobytu szereg rozmów politycznych.

22. — Minister spraw zagranicznych Beck przybył do Bukaresztu z wizytą oficjalną. Wizyta ta miała charakter rewizyty wobec odwiedzin min. Antonescu w Polsce.

22. — Mussolini w towarzystwie ministra spraw zagranicznych, hr. Ciano spotkał się w Wenecji z austriackim kanclerzem Schuschniggem. Dnia następnego ogłoszono komunikat oficjalny, w którym podkreślono doniosłość współpracy włosko-austriackiej dla uregulowania problemu środkowo-europejskiego.

23. — Z okazji swego pobytu w Bukareszcie min. Beck podejmowany był przez króla Karola II, a dnia następnego odbyła się narada w pałacu królewskim, w której wzięli udział król Karol, min. Beck, premier Tatarescu i

**Zgodna współpraca oparta na rodzinnym poczuciu braterskiej jedności stworzyła siłę moralną, którą Polactwo w Niemczech szczyć się może. Niechaj zgodna współpraca będzie siłą naszą na wszystkie czasy.**

Z uchwały Walnego Zebrania Związku Polaków w Niemczech z 3 XII 1937 r.



Włochy na zaproszenie Anglii i Francji przystąpiły do układu przeprowadzenia w Paryżu rokowań technicznych (29. IX).

Sprawa hiszpańska zaciążyła poważnie nad stosunkami włosko-angielskimi. Również niezalutwie na majowej sesji Ligi sprawy abisyńskiej odbiło się ujemnie na kształtowaniu się stosunków pomiędzy obu krajami. Na skutek zaproszenia przedstawiciela byłego Negusa na uroczystości koronacyjne w Londynie, Włochy były reprezentowane na koronacji nie przez delegację specjalną, lecz tylko przez ambasadora przy dworze angielskim.

Pewne odprężenie nastąpiło we wrześniu z chwilą ogłoszenia wiadomości o pismach odręcznych Mussoliniego i Chamberlaina w sprawie normalizacji stosunków angielsko-włoskich. Rokowania miał podjąć w październiku ambasador angielski w Rzymie lord Perth. Sprawa ta jednakże utknęła na martwym punkcie. Rozwój polityki włoskiej nie zdaje się wskazywać na ewentualność odprężenia pomiędzy mocarstwami zachodnimi.

Włochy w ciągu bież. roku zacieśniły w sposób bardzo wyraźny swe stosunki z Niemcami. Oba państwa postopowały solidarnie w kwestii hiszpańskiej. Kulminacyjnym punktem licznych wzajemnych wizyt był pobyt Mussoliniego w Monachium i Berlinie (24 do 29 IX). W listopadzie (5 XI) Włochy przystąpiły do niemiecko-japońskiego paktu antykomunistycznego z dnia 25 listopada ub. r., a w dniu 14 grudnia b. r. oznajmiły uroczystie swoje wystąpienie z Ligi Narodów.

W tym samym czasie rząd niemiecki ogłosił deklarację, że nie powróci do Ligi Narodów. W ten sposób oś Rzym-Berlin coraz wyraź-

nie się coraz wyraź-

nie się coraz wyraź-

nie się coraz wyraź-

nie się coraz wyraź-

nie się coraz wyraź-

nie się coraz wyraź-

## Dzielnia II Odcisni O przyjazni między Warszawą, Bukaresztem i Belgradem

PARYŻ. — W związku z kampanią lewicowej prasy francuskiej prowadzoną na temat ostatnich wyborów i zmiany rządu w Rumunii pismo „Journal des Debats“ ostrzega przed zbyt pośpiesznym wypowiedaniem się opinii francuskiej na temat orientacji rumuńskiej w zakresie polityki międzynarodowej. Dziennik wskazuje, że najważniejszym argumentem, ważniejszym od przesłanek uczuciowych, są bezpieczeństwo Rumunii i ogólne racje stanu te-

go państwa, które zbiegają się z interesami Francji. Zdaniem dziennika przewidywać należy dalsze zacieśnianie węzłów przyjaźni między Bukaresztem i Warszawą. Dzieło b. min. Antonescu prowadzone będzie przez jego obecnego następcę min. Micescu. W ten sposób zarysowuje się bliższa współpraca pomiędzy Warszawą, Bukaresztem i Belgradem, w której wyniku wytworzy się pewnego rodzaju wał antykomunistyczny w Europie.

## Udział Moskwy w ostatniej akcji strajkowej w Paryżu

PARYŻ. — Ciężka atmosfera, wywołana ostatnią falą strajków, a zwłaszcza strajkiem pracowników miejskich Paryża, bynajmniej się nie rozwiązała. W prognozykach noworocznych prasy francuskiej najwięcej może miejsca zajmują rozważania na temat rozwoju sytuacji społecznej kraju. Wyrazem tej troski m. in. jest artykuł, jaki ukazał się w jednym z czasopism zawodowych „Trybunie urzędniczej“, na której łamach sekretarz generalny federacji urzędników państwowych pisze: „Wydaje się, iż sfery polityczne, jak również stery pracodawców nie zdają sobie do końca sprawy z nastroju mas robotniczych i fermentów, przez jakie one w tej chwili przechodzą. Czyż nie byłoby bardziej rozsądnym zdecydować

się na ewolucję, nawet bardziej przyspieszoną, akcji reform społecznych, niż pozwolić na powstanie możliwości, by kłapa bezpieczeństwa wyskoczyła w powietrze.

Dziennik prawicowy „Aux Ecoutes“, omawiając ostatnie wypadki strajkowe, przynosi szereg rewelacyjnych wiadomości na temat zakulisowych

## Zamachy terrorystyczne w Szanghaju

TIENTSIN. — Japońska ofensywa na Tsingtao rozwinęła się w ostatnich 24 godzinach z taką szybkością, że liczą się z upadkiem miasta już w najbliższej przyszłości.

Wojska chińskie, które były stacjonowane w Tsingtao, odmaszerowały w kierunku południowo-zachodnim, aby uniknąć otoczenia przez Japończyków. Chińska straż tylna, która pozostała jeszcze w mieście, wysadziła w powietrze większość gmachów, podpaliwszy urzędniczo portowe. Pozostali w Tsingtao cudzoziemcy, wśród których znajduje się około 60 Niemców, utworzyli własny komitet obrony.

### Wielki nalot na Kanton

NANKIN. — Japońskie siły powietrzne dokonały wielkiego nalotu na Kanton. 8 ciężkich samolotów bombardowało przez 45 minut południowo-zachodnią część miasta, usiłując wysadzić w powietrze znajdujący się tam arsenał broni. Mimo zrzućcia wielkiej ilości bomb — ofiar w ludziach stosunkowo mało.

### Koncentracja floty japońskiej pod Kantonem

HONG KONG. — Jak donoszą z dobrze poinformowanych źródeł w chwili obecnej odbywa się wielka koncentracja japońskiej floty wojennej u ujścia rzeki w pobliżu Kantonu.

### Zabójstwo działacza chińskiego

SZANGHAJ. — W Szanghaju dokonano nowego aktu terronu, którego

## Zmiany w kierownictwie armii w ZSRR

Utworzenie komisariatu do spraw morskich i nowy wicekomisarz obrony

MOSKWA. — Centralny komitet wykonawczy ZSRR na miejsce Smirnowa, który stanął na czele nowego komisariatu do spraw morskich, mianował następcą ludowego komisarza obrony i kierownikiem urzędu politycznego i czeszyńskiej armii Mechlisa, dotychczasowego redaktora naczelnego „Prawdy“ i kierownika wydziału prasy i wydawnictw przy centralnym Komitecie partyjnym.

W związku z powyższymi zmianami przypomnieć należy, że przed dwoma laty istniały dwa komisariaty: do spraw wojskowych i do spraw morskich, które zostały zjednoczone w jeden komisariat obrony. Obecnie komisariat ten został podzielony znów na dwa: obrony i do spraw morskich. Wskutek tego sprawy morskie zostały wyjęte spod kompetencji Woroszyłowa. Nie można tego tłumaczyć względami fachowymi, gdyż Smirnow, tak samo

jak i Woroszyłow, nie jest marynarzem. Pominięcie przy nominacji admirała Wiktorowa jest dość charakterystyczne. Mianowanie Mechlisa niewojskowego na zastępcę Woroszyłowa jest nie mniej charakterystyczne.

W tutejszych kołach dziennikarskich i dyplomatycznych mianowanie na to stanowisko kierownika wydziału prasy i wydawnictw centralnego komitetu partyjnego, męża zaufania Stalina, tłumaczy jako wznowienie kontroli partyjnej i osobistej Stalina nad kierownictwem armii czerwonej.

### Trudności budżetowe w ZSRR

MOSKWA. — Rada komisarzy ludowych ZSRR. postanowiła wobec zbyt wysokich poborów, wypłacanych w ostatnich czasach przez radę komisarzy ludowych nowego porządku określenia poborów. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że rozporządzenie to wykazuje trudności budżetowe.

było oszczędzane. Najjaskrawszym tego przejawem był wyrok śmierci na marszałka Tuchaczewskiego i siedmiu wybitnych generałów sowieckich, oskarżonych o szpiegostwo i zdradę stanu (11 VI). Wyrok został wykonany (12 VI). Wielu najwyższych dostojników republik związkowych zostało usuniętych i oddanych pod sąd, (jak np. premier ukraiński Lubzenko, który popełnił samobójstwo i jego następcę Bondarenko, który urzędował zaledwie kilka tygodni). „Czystka“ objęła również bardzo wielu dyplomatów sowieckich a między innymi przedstawicieli dyplomatycznych ZSRR we wszystkich państwach sąsiadujących z Rosją. N. p. ambasador sowiecki w Warszawie Dawtian został odwołany i o losie jego brak jest wiadomości. Ostatnio (16 ubm.) rozstrzelano 8 wybitnych działaczy a między innymi b. sekretarza CKW ZSRR, Jenukidze, b. ambasadora w Warszawie i Ankarze Karachana. Sowiety przeżywają niezwykle ostry kryzys wewnętrzny, wskutek czego nie mogą odgrywać poważniejszej roli w polityce międzynarodowej. Pomimo zawarcia paktu nieagresji z Chinami a zagrożenia żywotnych interesów ZSRR, rząd sowiecki nie potrafił skutecznie poprzeć marsz Czang-Kaj-Czeka w jego walce z Japonią. Wybory do Rady Rządowej ZSRR, które odbyły się w dn. 12 bm., były wykład-

ni nie mogą zaważyć na rozwoju sytuacji wewnętrznej w Sowietach.

Z okazji koronacji króla Jerzego VI (12. V.) odbył się w Londynie zjazd przedstawicieli szeregu mocarstw. Anglia powraca do bardziej czynnej roli na arenie międzynarodowej. Ustąpienie premiera Baldwin'a, którego następcą został bardziej zdecydowany i trzeźwy polityk N. Chamberlain (28. V.) przyczyniło się do uaktywnienia angielskiej polityki zagranicznej, która coraz bardziej odwraca się od mglistych koncepcji bezpieczeństwa zbiorowego. Jest rzeczą znamienną, że mowa trona króla Jerzego na otwarcie parlamentu (26. X) nie wspomina ani słowem o Lidze Narodów, co stanowi odstępstwo od długoletniej tradycji. Podróż lorda Halifaxa do Berlina (17-20 XI) musi być również uważana za próbę uniezależnienia się od systemu ligowego. W dniu 21 kwietnia ogłoszona została angielsko-francuska deklaracja o neutralności Belgii, a król Leopold III złożył w listopadzie (16-19 XI) wizytę oficjalną w Londynie. Kilka tygodni przedtem o losach deklaracji Niemiec, gwarantującej neutralność i nietykalność terytorium Belgii (13. X.). Premier belgijski Van Zeeland, który ustąpił w październiku z powodu głośnego procesu Barnatów (22 XI), został utworzony gabinet Jansona, prowadzi z ramienia Anglii i Fran-

cji ankietę w sprawie światowej sytuacji gospodarczej.

We Francji pierwszy gabinet frontu ludowego Léona Bluma został obalony w dniu 21 czerwca. Do władzy dochodzi gabinet Chautemps'a, oparty na tej samej większości, ale bardziej umiarkowany. Wybory samorządowe (11 i 18. X.) wskazują na zmniejszenie się wpływów komunistycznych. W dziedzinie polityki zagranicznej Francja zbliża się coraz bardziej do Anglii (Podróż Chautemps'a i Delbosa do Londynu (29. XI.) poza to daje się zauważyć osłabienie wiary w skuteczność systemu geneewskiego. Podróż min. Delbosa do Warszawy, Bukaresztu, Belgradu i Pragi (2-19 XII.), w czasie której odbył on w Berlinie na dworcu konferencję z min. Neurathem oraz wizyty byłego premiera Flandina, dep. Scapini i szefa prasowego na Quai d'Orsay Comerta w Berlinie, świadczą o dążeniu do oparcia polityki francuskiej na bardziej realnych podstawach, aniżeli dotychczas.

Rok 1937-my był wreszcie świadkiem całkowitego zmierzchu autorytetu Ligi Narodów! która nie potrafiła zdobyć się na jasne stanowisko w sprawie hiszpańskiej i konfliktu chińsko-japońskiego. Wystąpienie Włoch z Ligi Narodów może być ostatecznym ciosem dla instytucji geneewskiej.



ofiara padł znany działacz projapoński, obywatel chiński Lopahong, najpoważniejszy kandydat na burmistrza Szanghaju. Lopahong zamordowany został przez nieznanego sprawcę na terytorium koncesji francuskiej.

Władze japońskie przekonane są, że morderstwo to jest dziełem nacjonalistów, względnie komunistów chińskich. Zamordowany był zasłużonym pionierem kościoła katolickiego w Chinach, prezesem Akcji Katolickiej i szambelanem papieskim.

**SZANGHAJ.** — Japoński osobnik położył bombę przed domem prezesa stowarzyszenia kupców ryżu Ku-Szing-Hi, który był jednym z trzech przewodniczących stowarzyszeń obywateli Szanghaju. W chwili podłożenia bomby Ku-Szing-Hi był nieobecny w domu, w związku z czym przypuszczają, że chodziło tu tylko o ostrzeżenie. Dwie inne bomby znalaziono w ogrodzie prywatnej rezydencji generalnego konsula japońskiego Okamoto, położonej w koncesji międzynarodowej.

**SZANGHAJ.** — Grupa około 20 Chińczyków obrzuciła granatami ręcznymi oddział w składzie 8-iu żołnierzy japońskich. Cztery japońscy żołnierze oraz trzech przechodnie chińscy odnieśli ciężkie rany. Przypuszczalnie chodzi tu o akcję terrorystyczną przeciwko Chińczykom, współpracującym z Japończykami. Dzielnica, w której zaszedł wypadek (róg Hankou Road i Fukien Road) została otoczona kordonem policyjnym. Oczekiwane są masowe aresztowania.

**SZANGHAJ.** — Chińscy terroryści dokonali czterech dalszych zamachów, obrzucając bombami japońskie przedziały hawelny oraz japońskie oddziały wojskowe. Pięciu japońskich żołnierzy oraz pięciu Chińczyków odniosło rany.

#### Konfiskata własności członków rządu nankińskiego

**PEKIN.** — Od kilku dni policja pekińska konfiskuje domy i własność członków rządu nankińskiego i Kuomintangu. Prowadzone są rokowania z bankami, w których osobistości te zdeponowały pieniądze, sztaby złota oraz biżuterię.

#### Wojska gen. Aranda wkroczyły do Teruelu

**BIARRITZ.** — Kwatery główna wojsk gen. Franco ogłasza przez radio, że gen. Aranda doniósł, iż oddziały przednie wkroczyły w ulice Teruelu i spodziewają się opanować miasto.

**SALAMANKA.** — Radiostacja powstańcza komunikuje, że pierwsza taza bitwy pod Teruelem zakończyła się do szczętu niemal zniszczeniem armii przeciwnika.

W zakończeniu zwycięskiej ofensywy, rozwiniętej w ostatnich dniach na całym froncie, armia powstańcza nawiązała łączność z oddziałami, które stawiały opór wewnątrz miasta.

Wywiady, dokonane przez lotników, stwierdzają, że armia nieprzyjacielska coła się w popłochu. Na drogach prowadzących z Teruelu znajdują się tłumy uchodźców. Nawiązanie łączności z garnizonem Teruelu dokonane zostało przy niesłychanym entuzjazmie żołnierzy. W obecnej chwili jest jeszcze rzeczą niemożliwą zdać sobie sprawę z ilości materiału wojennego, porzuconego przez przeciwnika. Liczba jeńców oraz straty w zabitych i rannych nieprzyjaciela są bardzo znaczne.

**SALAMANKA.** — Agencja Hawasa donosi: Ostateczne zwycięstwo powstańców na froncie Teruelu nie ulega już żadnej wątpliwości. Zajęli oni Sierra Podreza oraz umocnione pozycje przeciwnika Morrones i Concud. Na odcinku Campillo otoczyli powstańcy całą brygadę rządową i wzięli ją wraz z dowódcą do niewoli.

Garnizon powstańczy, broniący się w mieście, komunikuje się nadal przez radio, zapewniając, iż będzie stawiał zdecydowany opór do chwili nadejścia odsieczy.

#### Radosna manifestacja w Salamance

**SALAMANKA.** — Manifestacja, zorganizowana z powodu zwycięstwa pod Teruelem, zakończyła się przemówieniem gen. Franco, który powiedział m. in. co następuje: Czyny są wymowa-



# Sport



## z Polski i zagranicy

#### Zwycięstwo hokeistów węgierskich w Katowicach

**KATOWICE.** — W drugim swym spotkaniu w Katowicach węgierska drużyna F. T. C. Budapeszt odniosła nieoczekiwane zwycięstwo nad reprezentacją Śląska w stosunku 2:1 (0:1, 0:0 2:0).

W pierwszej tercji prowadzenie uzyskuje Kasprzycki. W drugiej Węgrzy przechodzą do ofensywy. Od początku trzeciej tercji inicjatywę przejmują Ślązacy. Niespodziewanie jednak z zamieszania podbramkowego goście zdobywają wyrównanie przez Samosy'ego. Decydującą o zwycięstwie bramkę zdobył niespodziewanie pod koniec meczu z solowego przeboju Steplefort.

#### Zgon boksera który wytrzymał 75-cio rundową walkę

Dzienniki amerykańskie donoszą o zgonie słynnego ongiś boksera Jake Kilraina, który należał do najwybitniejszych bokserów ub. wieku. W 1887 r. rozegrał on w Paryżu mecz o mistrzostwo świata wszystkich wag z Anglikiem Jem Smithem. Mecz zakończył się remisem. W 1889 r. Kilrain rozegrał w Ameryce spotkanie ze słynnym amerykańskim mistrzem świata Sullivanem. Zawody odbywały się bez rękawic bokserkich (na gołe pięści). Ostatecznie zwyciężył Sullivan po 75-cio rundowej walce (!).

Jake Kilrain zmarł w wieku 78 lat.

## Komunikat

### Dyrekcji Prywatnej Szkoły Wyższej

dla chłopców z polskim językiem nauczania w Bytomiu

Dyrekcja Prywatnej Wyższej Szkoły dla chłopców w Bytomiu podaje niniejszym do wiadomości, że wakacje gwiazdkowe kończą się z dniem 7 stycznia 1938 r. t. zn., że nauka rozpoczyna się dnia 8 stycznia 1938 r. rano o godzinie 8-mej. Uczniowie przebywający w domu rodzicielskim na wakacjach muszą się zjeżdżać w ciągu dnia 7 stycznia tak, ażeby podczas wieczornego

apelu wszyscy uczniowie znajdowali się w bursach bytomskich.

Bytom, dnia 1 stycznia 1938 r.

Dyrektor  
Prywatnej Wyższej Szkoły  
dla chłopców  
z polskim językiem nauczania  
w Bytomiu.

niejsze od słów. Łańcuch zwycięstw roku, który właśnie skończył się, został zamknięty zwycięstwem pod Teruelem. Jest to odpowiedź na kłamstwo o triumfie pod Teruelem, odpowiedź, jaką daje Hiszpanie międzynarodowemu kłamstwu masońskiemu i koalicji wrogów ojczyzny.

#### Pogrzeb dziennikarzy zabitych pod Teruelem

**PARYZ.** — Hawas donosi z Saragossy: Stan zdrowia korespondenta „Associated Press“ Neila, rannego pod Teruel, pogorszył się, Skonstatowano, iż ma on 34 rany. Dokonano transfuzji krwi. O godz. 11 rano ranny zmarł.

#### Nalot lotniczy na Barcelone

**BARCELONA.** — W sprawie bombardowania Barcelony przez samoloty powstańcze, Min. obrony ogłosiło komunikat, donoszący, że na kilka minut przed godz. 19 samoloty pochodzące z Palma na Majorce, i lecące na dużej wysokości, opuściły się nad Barceloną, przy czym zatrzymały motory, aby ich nie usłyszano i rzuciły na centrum miasta kilka bomb. Liczba zarejestrowanych dotychczas ofiar bombardowania wynosi 49 zabitych i 60 rannych.

#### Premier Daranyi i minister Homan w Austrji

**BUDAPESZT.** — Premier Daranyi i minister oświaty Homan odjechali do Badenu pod Wiedniem w charakterze ściśle prywatnym. Pobyt ministrów w Austrii trwać ma co najmniej tydzień. Jak przypuszczają, premier Daranyi powróci do Budapesztu dopiero w przeddzień konferencji włosko - austriackiej, wyznaczonej na 10 b. m.

#### Przeniesienie emigranckich wydawnictw z Czechosłowacji do Paryża

**PARYZ.** — Pertraktacje pomiędzy Pragą a Berlinem w sprawie zawieszenia broni na odcinku wojny prasowej doprowadziły do przeniesienia emigranckich wydawnictw z Czechosło-

wacji do Paryża. „Neuer Voge“ - tygodnik socjalistycznej partii, wydawany w Karlsruhe, pismo „Österreichische Revolution“, pismo Orlencji polski zatrzymać... wiedzieć austriackiego sekretarza...

#### Znaczna poprawa w stanie zdrowia ks. Bernarda

**AMSTERDAM.** — Stan zdrowia ks. Bernarda polepszył się do tego stopnia że w pierwszych dniach stycznia książę będzie mógł powrócić na zamek Soestdijk. Wiadomość ta została przyjęta z radością przez następczynię tronu księżnę Julianę, która oczekuje rozwiązania w drugim tygodniu stycznia.

#### Podwyżka taryf komunikacyjnych we Francji

**PARYZ.** — Z dn. 1 bm. weszła w życie w Paryżu zapowiadana od dłuższego czasu podwyżka taryf środków komunikacyjnych. Taryfa kolei podziemnej z jednego franka została podniesiona. Podrożały również bilety autobusowe. W tym samym dniu zastosowana została również podwyżka taryfy kolei francuskich, np. cena biletu na trasie Paryż — Marsylia, który według dawnej taryfy kosztował w kl. 3-ciej 346 fr., obecnie kosztować będzie 431 fr.

Od Nowego Roku rozpoczęło swą egzystencję nowozałożone товариство kolei francuskich, obejmujące wszystkie dotychczasowe prywatne linie kolejowe we Francji.

#### Nowy rekord lotniczy

**KAIR.** — Lotniczka Dupeyron, która wystartowała do Tunisu, celem ustalenia kobiecego rekordu dla samolotów o pojemności cylindra 6 i pół litrów, wyładowała w Mersatrou, ustalając rekord po przebyciu 1900 km.

#### Kalendarz zebrań Zw. Polaków i towarzysów

Dnia 8 stycznia  
Związek Polaków w Niemczech Oddz. Wschód. — Zebranie odbędzie się o godz. 20-ej w Domu Polskim

przy Dresdnerstr. 52. O punktualne przybycie wszystkich członków prosi Zarząd.

Dnia 9-go stycznia.

Tow. „Oświata“ Filia IV w Berlinie. — Obchód gwiazdkowy odbędzie się o godz. 17-ej w domu Polskim Dresdnerstr. 52. — Występy solisty-spiewaka. O liczne przybycie członków i gości prosi Zarząd. Polskie Zjednoczenie Pracy w Teterow: Walne zebranie odbędzie się zaraz po nabożeństwie w hotelu „Zum Fürst Bismarck“ w Teterow. Ze względu na ważność spraw uprasza się o przybycie wszystkich rodaków.

## Komunikaty

Związek Polskich Kół Spiewaczy w Berlinie urządza w sobotę, dnia 9 stycznia 1938 w Domu Polskim przy Dresdnerstr. 52

WIECZOR KOLEND POLSKICH z udziałem chórów z Berlina.

Początek o godz. 8½ wieczorem.

Na program składają się prześliczne kolędy polskie, dlatego uprasza się o liczne przybycie Szan. Polonii z Berlina i okolicy. Zarząd.

Tow. polsko-katol. pod opieką św. Kazimierza w Moabicie urządza w niedzielę, dnia 16 stycznia 1938 w „Hohenzollern-Festsäle“, przy Badelstr. 35

OBCHOD 47. ROCZNICZ

połączonej z przedstawieniem teatralnym. — Początek o godz. 5-ej po poł.

Szanowne towarzystwa uprasza się o nadesłanie sztandarów.

Na powyższą uroczystość z Szan. Rodaków z Berlina i okolicy najuprzejmiej

nie — w zagranicznych dr. obiadowa. — 14.45 Audycja dla dzieci „Montreux“ Marii Konopnickiej. — 16.15 Audycja solistów. — 17.00 O książce „Dzień Polski nowożytny“. — 17.15 Polska pella Ludowa Dzierżanowskiego. — 18.10 Muzyka taneczna. — 19.05 „Bawimy się w Króla Migdałowego“ audycja z Poznania. — 20.00 „Tancerka Fanny Elsler“ — operetka. — 21.50 „Z mojego warsztatu“ — szkic literacki. — 22.05 Piotr Czajkowski: Trio a-moll op. 50.

## Kalendarze Mariańskie

na rok 1938

w cenie — 85, za sztukę

nabyć można w Administracji

„Dziennika Berlińskiego“

Berlin W 35, Potsdamerstr. 61

Kalendarze wysyłam również przez pocztę na urzędowym nadesłaniu pieniędzy

Nakładem Dziennika Berlińskiego, Buchdruck-u. Zeitungsverlag G. m. b. H. w Berlinie — Odpowiedz alny za redakcję: Czesław Tabernacki Berlin W 62, Lutherstr. 17 — DA X1942 Druk „Sztandar Polski“ G. m. b. H. w Herne